

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Kuntien kustannusten karsiminen tehtäviä ja velvoitteita vähentämällä - reformi

Tilannekatsaus 17.2.2016

Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen

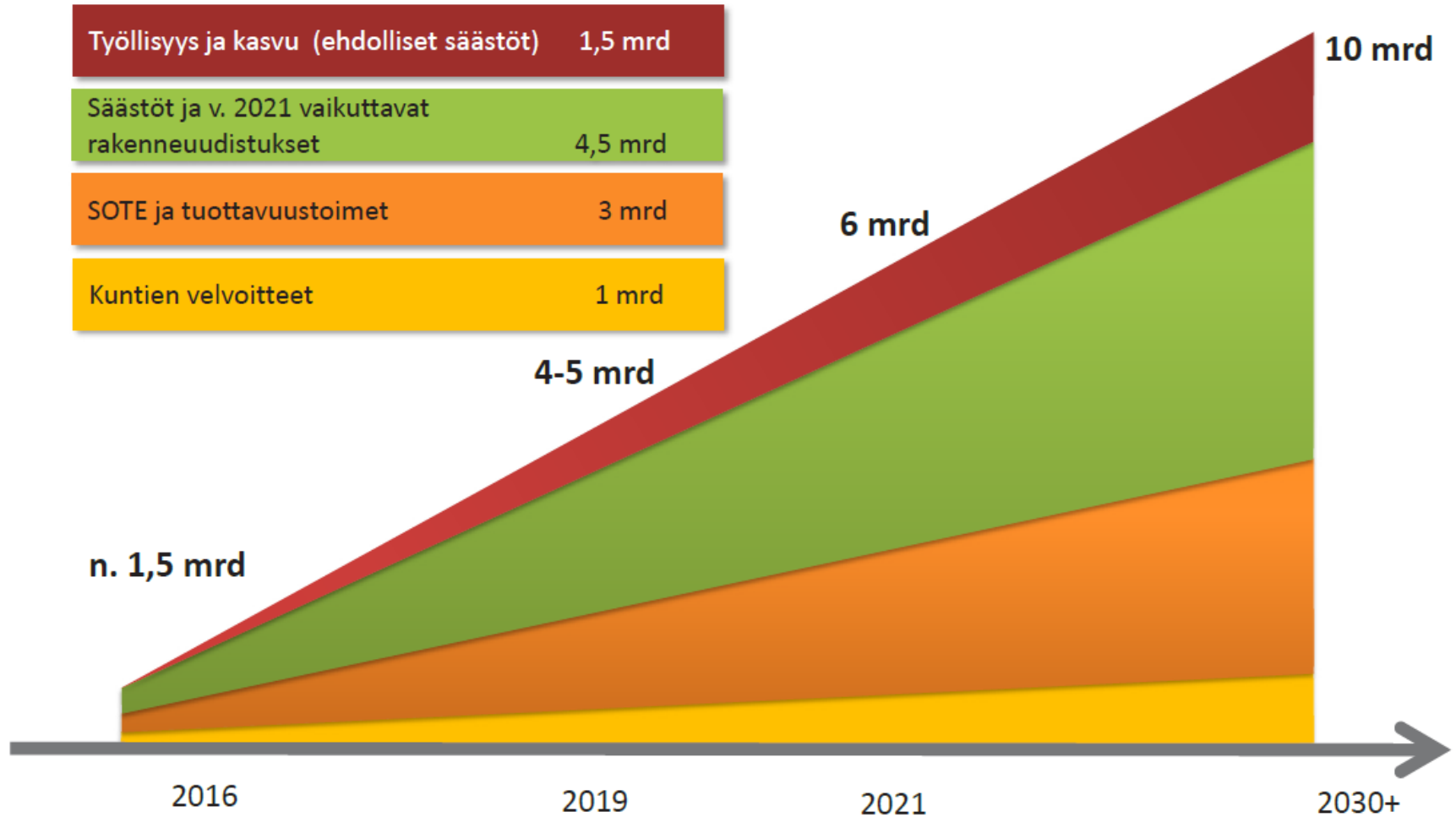

Tehtävien ja velvoitteiden karsimisella laaja poliittinen tuki:

- Kataisen hallitus kehyspäätöksessään 31.3.2013 päätti, että kuntien tehtäviä tai niiden perusteella säädettyjä velvoitteita arvioidaan vuosina 2014 - 2017 toimintaohjelmassa, jolla tavoitellaan yhden miljardin euron kokonaisvähennystä kuntien toimintamenoihin vuoden 2017 tasolla.
- Työssä ei lopulta päästy alkua pidemmälle
- Sipilän hallitus on sitoutunut saattamaan työn loppuun

Hallituksen säästö- ja rakenneuudistusohjelman vaikuttavuus

Toimenpideohjelman rajaukset suhteessa muihin hallituksen uudistuksiin ja toimenpiteisiin:

- Toimenpideohjelmaan ei ole otettu sellaisia asioita, jotka kytkeytyvät tiiviisti sote-uudistukseen
- Hallitusohjelmassa on päätetty noin 730 miljoonaa euroa muita kuntien kustannuksia karsivia toimenpiteitä. Näitä ovat muun muassa:
  - Päivähoidon rajaaminen, maksujen korotus ja henkilöstömitoituksen muutos
  - Toisen asteen koulutuksen rakenteellinen muutos
  - Erikoissairaanhoidon kannustinjärjestelmä
  - Sote-asiakasmaksujen korotukset (150 milj.euroa)

Toimenpideohjelman valmistelu:

- Kokonaisuus pohjautuu ministeriöiden omiin esityksiin.
- Virkamiestyöryhmä ylijohdaja Silja Hiironniemen johdolla 25.6.2015-31.3.2016.
- Kuntakysely elo-syyskuussa 2015, vastauksia 243 kappaletta. Osa ehdotuksista on otettu mukaan.
- Reformiministeriryhmä on puoltanut toimenpideohjelman 4.2.2016 ja talouspoliittinen ministerivaliokunta 16.2.2016.
- Toimenpideohjelman yksityiskohdat ja kustannukset sekä muut vaikutukset täsmentyvät hallituksen esityksiä valmisteltaessa vuosina 2016-2017.

Säästöjen jakauma

	Kuntien ja kuntayhtymien toimintamenojen jakauma, %	Laskennallinen osuus 1 mrd:n säästöistä hallinnonaloittain , M€	Toimenpidesitykset, M€
STM	53,7	537	-237,74
OKM	31,4	314	-13,15
LVM	5,7	57	-75,5
YM	3,7	37	-10,3
MMM	1,8	18	-3,85
SM	1,7	17	-48,5
TEM	1,6	16	0
OM	0,4	4	0
VM			-25,68
Monialaiset			-18,1
Yhteensä	100	1 000,0	- 432,82

Toimenpideohjelman merkittävimpiä toimenpiteitä

- Teema 1: Kuntien tehtävien vähentäminen ja supistaminen, yhteensä 14 toimenpidettä
  - Rajataan kuntien velvollisuutta lääkärin lausuntojen ja todistusten antamiseen, STM, **10,2 M€**
  - Vanhuspalvelulain mukaisten tehtävien keventäminen, STM, **35,2 M€**
  - Vammaislainsäädännön kokonaisuudistus, STM, **61 M€**
    - Kokonaisuudistus ollut tavoitteena koko 2000-luvun.
    - Tuo sekä säästöjä että lisämenoja
  - Pelastustehtävien siirto itsehallintoalueille ja lainsäädännön muutos, SM, **48 M€**

Toimenpideohjelman merkittävimpiä toimenpiteitä, jatkoa

- Teema 2: Kelpoisuusehtoja ja henkilöstörakennetta koskevien velvoitteiden joustavoittaminen, **90 M€**

Sosiaali- ja terveydenhuollossa tarkastellaan työnjakoa seuraavien ammattiryhmien kesken:

- sosiaalityöntekijä - sosionomi/geronomi-lähihoitaja
- lähihoitaja-hoiva-avustaja
- sairaanhoitaja-sosionomi /geronomi
- lääkäri-sairanhoitaja/terveydenhoitaja/kätilö
- hammaslääkäri- suuhygienisti -hammashoitaja
- lääkäri-optikko
- fysioterapeutti-toimintaterapeutti- kuntoutuksen ohjaaja -lähihoitaja (laajennetaan lähihoitajan tehtäviä)
- sairaanhoitaja ja lähihoitaja.

Toimenpideohjelman merkittävimpiä toimenpiteitä, jatkoa

- Teema 3: Velvoitteiden vähentäminen ja keventäminen, **18,1 M€**
  - Kunnilta vaadittavia lukuisia erilaisia suunnitelmia karsitaan ja yhdistetään tärkeimmät kuntastrategiaan.
  - Tällaisia suunnitelmia ovat esimerkiksi lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, suunnitelma ikääntyvän väestön sosiaali- ja terveystalvontasuunnitelmat, oppilas- ja opiskelijahuoltolain kuntakohtaiset suunnitelmat, erilaiset valvontasuunnitelmat ja henkilökohtaiset suunnitelmat.
  - Kaavoituksen ja rakentamisen prosesseja kevennetään

Toimenpideohjelman merkittävimpiä toimenpiteitä, jatkoa

- Teema 4: Kuntien toimintavapauden edistäminen ja edellytysten luominen sektorirajat ylittävien palveluprosessien käyttöön ottamiselle, **28 M€**
  - Joustavoitetaan asumispalveluiden toteuttamista esimerkiksi väljentämällä yksityiskohtaisia kriteerejä (neliöt, WC:t, henkilöstörakenne) ja ottamalla lähtökohdaksi asiakkaan tarve.
  - Mahdollistetaan erilaisten asukasryhmien asuminen yhdessä
  - Uudistetaan ARA:n rahoitusta koskevia ehtoja ja suosituksia
  - Poistetaan esteitä poikkihallinnollisilta palveluprosesseilta, esimerkiksi viranomaisten välistä tietojen siirtoa helpottamalla.

Toimenpideohjelman merkittävimpiä toimenpiteitä, jatkoa

- Teema 5: Kuntien ohjauksen ja valvonnan keventäminen
  - Nykyään lakien ja asetusten ohella kuntien toimintaa ohjaavat erilaiset suositukset ja valvontaviranomaisten ohjeet.
  - Jatkossa kuntia ohjataan lähtökohtaisesti lailla tai asetuksilla ja suositusperusteista ohjausta karsitaan
  - Kuntien omavalvontaa lisätään
- Teema 6: Vapaakuntakokeilun käynnistäminen ja innovaatioiden edistäminen
  - Käynnistetään digikuntakokeilu
  - Levitetään innovaatioita ja hyviä käytäntöjä kuntien välillä

Toimenpideohjelman merkittävimpiä toimenpiteitä, jatkoa

- Teema 7: Sääntelypolitiikan periaatteet ja kuntien tehtävien ohjauksen uudistaminen
  - Kunnille mahdollisesti annettavien tehtävien yhteydessä määritellään toiminnan tarkoitus, tavoitteet, tulokset ja oikeudellisesti velvoittava sisältö
  - Toimintatavat ja keinot tavoitteeseen pääsemiseksi jätetään pääosin kunnan harkintaan. Ohjataan tuloksia tekemisen sijaan.

Toimenpideohjelman merkittävimpiä ehdotuksia, jatkoa

- Teema 8: Kuntien maksutulojen lisääminen, **21 M€**
  - Siirrytään kohti kustannusvastaavuutta lupa- ja valvontamaksuissa
- Teema 9: Julkisesti tuettujen henkilökuljetusten uudistaminen, LVM(STM,OKM) Säästövaikutus kunnille **40 M€**, KELA:lle **33 M€**
  - Henkilö- posti- ja tavarakuljetuksia koskeva lainsäädäntö uudistetaan
  - Mahdollistetaan markkinaehtoiset ja innovatiiviset palvelukonseptit
- Teema 10: Kuntien tuotantokustannusten mittariston kehittäminen, VM, STM, OKM Säästövaikutus yhteensä noin **33,5 M€**
  - Perustetaan palvelukohtainen kuntien ja itsehallintoalueiden tiedonkeruujärjestelmä
  - Liitetään valtion viranomaisten tiedonkeruu samaan järjestelmään

Työn jatkaminen:

- Maakuntien perustamisen myötä syntyvät säästöt arvioidaan vuoden 2016 aikana;
- reformin jatkotyössä kohteena ovat kaikkien kärkihankkeiden ja reformien koko julkista taloutta vahvistavat vaikutukset sekä digitalisaation hyödyntäminen täysimääräisesti julkishallinnossa (esimerkiksi Valtiokonttori: Valmiina digikiriin)
- reformin pitkän aikavälin julkista taloutta vahvistavien toimien riittävyden turvaamiseksi valtiovarainministeriö voi ottaa muitakin teemoja lisäarvioinnin kohteeksi, esimerkiksi julkisen rakentamisen kustannustehokkuutta on tarve arvioida nykyistä tarkemmin;
- toimenpiteiden kustannushyötyjä arvioidaan vuoden 2017 alussa ja niistä tehdään päätökset kehysriihessä keväällä 2017 siten, että hallitusohjelman 1 mrd. euron pitkän aikavälin kustannussäästö toteutuu;
- reformin nimeksi muutetaan ”Kuntien, maakuntien ja koko julkisen sektorin kustannusten karsinta”.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen
+ 358 2955 30426

Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläisen
erityisavustaja
Sami Miettinen
sami.miettinen@vm.fi
+358 46 923 4695

